

Cristina Cergan
Mihaela Doboș
Diana Iacob
Natalia Leu
Daniela Martiș

Mihaela Nicolae
Bogdan Rațiu
Camelia Săpoi
Eliza-Mara Trofin
Anca Vlaicu

Evaluable Națională 2027

Limba și literatură română

Editura Paralela 45

■ Cuvânt-înainte	3
------------------------	---

PARTEA I

■ Planul tău de antrenament

Planul meu de pregătire pentru Evaluarea Națională	5
---	---

PARTEA a II-a

■ Teste predictive

Test predictiv 1	7
Test predictiv 2	11
Test predictiv 3	15
Test predictiv 4	20
Test predictiv 5	24

PARTEA a III-a

■ Reper teoretice și exerciții de antrenament

Reper teoretice. Lectură, interculturalitate, redactare (sinteză)	31
--	----

Exerciții de antrenament. Lectură, interculturalitate, redactare	35
---	----

Setul 1	35
Setul 2	36
Setul 3	38
Setul 4	39
Setul 5	40
Setul 6	42
Setul 7	44
Setul 8	45

Reper teoretice. Elemente de construcție a comunicării (sinteză)	47
---	----

Exerciții de antrenament. Elemente de construcție a comunicării	72
--	----

Setul 1	72
Setul 2	73
Setul 3	74
Setul 4	76
Setul 5	77
Setul 6	79
Setul 7	80
Setul 8	82
Setul 9	83
Setul 10	85
Setul 11	86
Setul 12	87
Setul 13	88
Setul 14	90
Setul 15	91
Setul 16	93
Setul 17	94
Setul 18	95
Setul 19	96
Setul 20	97

PARTEA a IV-a

■ Test-model – Subiect, barem, explicații

Subiect	101
Barem de evaluare și notare	108
Răspunsuri, sugestii de rezolvare, explicații	111

PARTEA a V-a

■ Teste pentru simularea Evaluării Naționale

Test simulare 1	121
Test simulare 2	125
Test simulare 3	129

Cuprins

Test simulare 4	134
Test simulare 5	139

PARTEA a VI-a

■ Teste finale pentru Evaluarea Națională

Testul 1	145
Testul 2	149
Testul 3	153
Testul 4	157
Testul 5	162
Testul 6	166
Testul 7	170
Testul 8	174
Testul 9	178
Testul 10	182
Testul 11	186
Testul 12	190
Testul 13	194
Testul 14	199
Testul 15	203
Testul 16	207
Testul 17	211

Testul 18	215
Testul 19	219
Testul 20	223
Testul 21	227
Testul 22	231
Testul 23	235
Testul 24	239
Testul 25	243
Testul 26	247
Testul 27	251
Testul 28	255
Testul 29	259
Testul 30	263
Testul 31	267
Testul 32	271
Testul 33	275
Testul 34	279
Testul 35	283
Testul 36	287
Testul 37	291
Testul 38	295
Testul 39	299
Testul 40	303

Notă: Această culegere este însoțită de o broșură-supliment, în care sunt incluse modele de bareme, soluții și sugestii de rezolvare pentru cele 50 de teste.

Cuvânt-înainte

Dragă elev de clasa a VIII-a,

Pregătirea pentru Evaluarea Națională presupune un parcurs sistematic, bazat pe înțelegerea temeinică a conținuturilor studiate, pe exersare constantă și pe familiarizarea cu structura subiectului de examen.

Noua ediție a fost concepută ca un instrument de lucru care să te însoțească pe parcursul clasei a VIII-a, oferindu-ți repere teoretice clare, exerciții gradate și contexte variate în care să îți valorifici competențele dobândite și propunându-ți un traseu coerent de pregătire, organizat în funcție de etapele importante ale anului școlar și de nevoile tale de învățare.

În prima parte a volumului vei găsi **cinci teste predictive**, construite în acord cu structura subiectului de Evaluare Națională și adaptate conținuturilor parcurse până la începutul clasei a VIII-a. Acestea îți vor permite să îți evaluezi nivelul inițial de pregătire, să identifice achizițiile deja consolidate, dar și aspectele asupra cărora va trebui să revii.

Parcursul continuă printr-o **sinteză teoretică a principalelor conținuturi de gramatică și de teorie literară**, selectate și organizate în raport cu programa școlară și cu cerințele specifice examenului. Explicațiile sunt însoțite de exerciții de antrenament, prin intermediul cărora vei putea aplica noțiunile studiate și vei înțelege modul în care acestea sunt valorificate în formularea itemilor. Exercițiile nu urmăresc simpla reproducere a unor definiții, ci dezvoltarea capacității de a observa, de a analiza, de a stabili relații între informații și de a formula răspunsuri corecte, clare și nuanțate.

Volumul cuprinde și **un test-model**, însoțit de explicații detaliate referitoare la abordarea subiectului de examen. Vei descoperi cum trebuie citite cerințele, cum pot fi selectate informațiile relevante, cum se construiește un răspuns complet și cum se poate organiza eficient timpul de lucru. Explicațiile oferite îți propun o metodă de rezolvare pe care o vei putea adapta propriului ritm de învățare și propriului mod de a gândi.

O etapă distinctă a pregătirii este reprezentată de cele **cinci teste destinate simulării Evaluării Naționale**, concepute în acord cu nivelul de dificultate și cu conținuturile parcurse până la momentul susținerii acesteia, oferindu-ți posibilitatea de a exersa în condiții apropiate de cele ale examinării și de a verifica eficiența strategiilor de lucru formate până atunci.

Partea principală a cărții reunește **40 de teste realizate în conformitate cu programa școlară pentru susținerea Evaluării Naționale, precum și cu structura subiectului de examen**. Prin rezolvarea lor, îți vei dezvolta atât competența de lectură, cât și competențele lingvistice și de redactare. Vei învăța să identifice și să corelezi informații, să surprinzi semnificațiile globale și de detaliu ale unui text, să formulezi interpretări, să argumentezi un punct de vedere și să redactezi texte adecvate unor situații de comunicare diverse.

De asemenea, am selectat pentru această carte texte-suport din literatura română și universală, pe care sperăm să le citești cu plăcere, astfel încât lectura lor să devină, în sine, un exercițiu atractiv. Vei găsi texte variate: poezii lirice și epice, proză clasică și contemporană, piese de teatru; jurnale, jurnale de călătorie, memorii, scrisori, texte autobiografice; articole de opinie, eseuri, maxime și proverbe; instrucțiuni; e-mailuri, postări online; reportaje, știri; recenzii pe web ale unei cărți; regulamente; articole de popularizare a științei, tablă de materii/cuprins, articole din DEX; anunțuri, benzi desenate, texte din enciclopedii ilustrate, reclame etc. Și temele textelor sunt variate: copilăria, familia, școala, jocul, călătoria, cunoașterea de sine, cunoașterea lumii, știința, tradițiile, prietenia, timpul etc.

Cartea este însoțită de **o broșură-supliment**, care cuprinde baremele de evaluare și de notare pentru cele cinci teste predictive și pentru cele cinci teste de simulare, precum și soluții și sugestii de rezolvare pentru cele 40 de teste de antrenament. Acestea au rol orientativ: nu reprezintă formule unice și nu trebuie memorate, ci te ajută să înțelegi criteriile de evaluare și să îți construiești propriile răspunsuri, corecte și convingătoare. Pentru cerințele de la Subiectul al II-lea sunt incluse și cinci modele de compuneri realizate de elevi de clasa a VIII-a. Ele demonstrează că un text valoros nu se construiește prin reproducerea mecanică a unui șablon, ci prin înțelegerea cerinței, organizarea ideilor și exprimarea personală, coerentă și nuanțată.

Am scris această carte cu gândul la tine, conșinși fiind că niciun exercițiu nu ți se va părea greu sau imposibil de dus la capăt dacă ai răbdare și crezi, cu adevărat, în puterile tale. Noi credem în tine și în potențialul tău! Mergi cu încredere pe acest drum! Gândește-te că la capătul lui nu te așteaptă un examen, ci alte frontiere ale cunoașterii.

Succes!
Autorii

Planul meu de pregătire pentru Evaluarea Națională

1 SEPTEMBRIE

Testare predictivă. Găsești la începutul cărții (paginile 7 – 28) **5 teste predictive** realizate pe baza materiei de clasa a VII-a, iar în broșura-supliment, baremele de corectare și de notare, incluzând sugestii de rezolvare.

! Dacă nu îți amintești vreun lucru, mergi la secțiunea **Repere teoretice**, unde găsești materia organizată în **scheme clare și lămuritoare**, urmate de **seturi de exerciții**. Te sfătuim ca acum, în prima lună a anului școlar, să îți reactualizezi, să îți lămuriești sau să înveți toate noțiunile din clasele V-VII, pe care ai constatat în urma testelor predictive că nu ți le amintești.

2 OCTOMBRIE – IANUARIE

Antrenament constant. Mai întâi, rezolvă **testul-model** de la pagina 101 și confruntă rezolvările tale cu baremul de corectare și notare. Apoi citește cu atenție paginile 111 – 119, dedicate explicațiilor detaliate referitoare la rezolvarea unui test de Evaluare Națională.

Pentru un antrenament constant, selectează din cele **40 de teste de antrenament** din culegere câte **5 teste pentru fiecare lună** din perioada precizată. Pentru fiecare dintre ele găsești în broșura-supliment sugestii de răspuns și câteva modele de rezolvare, care îți pot ghida autoevaluarea și te pot inspira în procesul tău de pregătire.

! Alege testele de antrenament pentru exersare în orice ordine dorești și continuă să consulți **schemele** cu teorie și să rezolvi **exercițiile care le însoțesc** de fiecare dată când constăți că este necesar. Fă-ți un obicei să recitești schemele pentru aspectele unde încă eziți sau în cazul în care confunzi noțiunile.

3 FEBRUARIE

Simularea examenului de Evaluare Națională. La paginile 121 – 143, găsești **5 teste de simulare** pentru exersare, realizate pe baza materiei din clasele V-VII și a materiei din clasa a VIII-a, parcursă până în acest moment al anului școlar. Și pentru aceste teste poți consulta baremele corespunzătoare, aflate în broșura-supliment.

! Recitește schemele cu teoria sistematizată înainte de fiecare test! Acordă atenție, în egală măsură, rezolvării fiecărei simulări și încadrării în timpul destinat testării.

4 MARTIE – IUNIE

Antrenament constant. În această perioadă, continuă pregătirea pentru Evaluarea Națională printr-un antrenament constant pe baza celor 20 de teste rămase nerezolvate, câte **5 teste pentru fiecare lună** din perioada precizată, fiecare test având, în broșura-supliment, răspunsuri și sugestii de rezolvare.

! Procedează în mod similar perioadei anterioare: alege testele de antrenament pentru exersare în orice ordine dorești și continuă să consulți **schemele** cu teorie și să rezolvi **exercițiile care le însoțesc**, de fiecare dată când constăți că este necesar. Continuă obiceiul de a reciti constant schemele și lucrează seturile de exerciții care le însoțesc (dacă nu le-ai parcurs deja).

Fii ambițios/ambicioasă și urmează acest plan de antrenament, pe care îl poți personaliza după propriul ritm în ce privește numărul de teste propus pentru fiecare perioadă. Parcurgând acest traseu, vei fi un copil antrenat și încrezător în știința ta de carte, serios pregătit pentru Evaluarea Națională.

TESTUL 8

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

Mi-a deschis un om în vârstă, cărunt, cu ochi căprui, îmbrăcat într-un costum cenușiu, atât de uzat, încât mi-am spus că era singurul pe care-l avea. Mi-a întins mâna privindu-mă curios: „Palamar”. [...] Ne-am așezat față-n față de-o parte și de alta a biroului masiv, a cărui tăblie era plină de cărți și foi scrise și carnete cu spiră, așezate-n câteva teancuri gata să se prăbușească.

„Mă-ntreb când o să mă recunoști”, mi-a zis încet, protejându-și parcă vocea, și-apoi a tăcut, privindu-mă nemișcat ca un portret ce trebuie studiat într-o pinacotecă*. [...] Mi-am imaginat mecanismele de căutare din mintea mea, brațele articulate ce deschid și-nchid zeci de mii de fișiere deodată în bezna pulsândă a creierului [...]. Fără să știu în ce fel, mintea mea căuta, băjbăia prin epoci și peisaje și fețe și gesturi și atitudini. Fiecare ființă pe care ne-o amintim e ca o statuie într-o piață publică, în răspântia unor lungi bulevarde spațiale, temporale și psihice. [...] Mi-am amintit deodată, recuperând nu o față, ci un climat emoțional, de unde-l știam pe omul din fața mea.

Am doisprezece ani.[...] La biblioteca de cartier merg să împrumut cărți cam de două ori pe lună.

De-acolo-l știam pe Palamar, era bibliotecarul de pe vremuri! Omul cenușiu, cu gesturi moi, cu pași neauziți pe mocheta camerei în care intrai, și unde nu-l zăreai decât pe el, așezat la birou și citind.[...] Întârziam acolo cu orele. Niciodată nu intra altcineva, de parcă biblioteca ar fi fost făcută doar pentru mine. Îmi plimbam degetele peste cotoarele cărților jerpelite, cu supracopertele sfâșiate și foile îngălbenite, mă-necam de norii de praf ce-nsoțeau scoaterea câte-unui volum din raft.[...] Alegeam în cele din urmă trei cărți și ieșeam cu ele în camera bibliotecarului.[...] Nu alegeam niciodată cărțile după autor, după desenul copertii, uneori nici măcar după titlu. Le alegeam după o anume calitate a lor pe care, cu un cuvânt impropriu, aș numi-o „tactilitate”**. Dar nu era simpla atingere a cotoarelor cu buricul degetelor. Unele cărți „frigeau”, altele mi se păreau „înghețate”. Dar și astea sunt metafore. Ceva făcea din când în când „clic”, asemenea monedelor culese cu un magnet. Simțeam, fără greșală, cărțile care m-ar fi făcut fericit-nefericit, și, chiar dacă pe unele nu le-am putut citi cu adevărat atunci, totuși nu m-am înșelat, fiindcă au devenit cărțile mele esențiale de mai târziu. Acasă, mergeam în camera mea, de pe a cărei fereastră triplă vedeam tot orașul, până-n zare, cu arhitectura complicată a norilor deasupra, mă-ntindeam pe lada de la studio, în lumina aceea transfinită, și citeam până se-ntuneca de tot, până nu mai deslușeam literele.

„Sunteți bibliotecarul!” i-am spus.

(Mircea Cărtărescu, *Solenoid* – fragmente)

**pinacotecă* – muzeu în care se expune și se păstrează o colecție de tablouri

***tactilitate vs tactil* – care ține de simțul pipăitului; care se poate percepe prin pipăit

TEXTUL 2

Pentru foarte mulți oameni, literatura e un fel meșteșugit de a răsuci cuvintele. *Cuvinte potrivite* – asta se învață în școală, într-o manieră care l-ar umple de furie și de dezgust pe Arghezi. Hiperbole, aforisme, simboluri, oximoroane – tot arsenalul. Însă ce căutăm atunci când* citim scrieri beletristice pare să fie cu totul altceva.

De ce oamenilor le place, de atîta amar de vreme, să spună, să scrie, să asculte sau să citească povești scornite nu e clar nici pînă azi. S-a spus că ar fi înrudite cu istoria și că sînt, în felul lor, mai adevărate decît aceasta, dat fiind că relatările istorice sînt constrînse să se mărginească la ce s-a întîmplat, în timp ce o poveste bine ticluită istorisește ce *ar trebui* să se întîmple, sub semnul necesarului și al verosimilului. S-a spus despre unele dintre ele că, prin mila și teama pe care ni le stîrnesc, ne purifică de propriile emoții. S-a spus că ne readuc la condiția noastră primară, refăcînd „strigătul original” al omenescului din noi. Că ne dezbară de egoismul în care ne îngroapă viața de zi cu zi. Că ne ajută să dăm sens lumii în care trăim. Că ne oferă un spațiu de simulare, ca acela în care se antrenează astronautii, în care să ne putem exersa liber capacitatea de a ne trăi propriile existențe. Că hrănesc una dintre aplecările noastre native definitorii, curiozitatea. Că ne îndrumă spre o înțelegere deliberativă a lumii, ridicîndu-ne deasupra poncifelor și a locurilor comune. Că ne pun la dispoziție un rezervor ineputabil de alternative pentru ideile și credințele noastre, atunci cînd valabilitatea acestora începe să se erodeze. Că ne țin treze imaginația și creativitatea, de care avem în permanență nevoie. Că ne ajută să visăm. Că ne deschid căi neașteptate cunoașterii de sine. Că ne fac mai înțelegători și mai toleranți față de ceilalți. S-a spus cam totul pe tema asta și încă pare a fi insuficient.

Onest ar fi să mărturisim că nu știm exact de ce e importantă lectura scrierilor literare, în formarea unui elev. Dar că știm, din experiență – a noastră, a celor de dinaintea noastră –, că ea are efecte profunde și de durată. Restul e o largă enumerare. O poveste, la rîndul ei.

Dacă aș fi pus în situația de a-i explica unui tînar de 15-20 de ani de ce e bine să citească, probabil primul lucru pe care i l-aș spune este că mai tîrziu va fi prea tîrziu. Nu e un răspuns foarte convingător, dar e cel puțin cu certitudine adevărat.

E ca atunci cînd îți faci o casă. Nu toți ne dorim palate, dar vrem cu toții o locuință în care să nu ne frecăm umerii de pereți, atunci cînd ne mișcăm.

Citim ca să ne facem locul în care să putem locui.

(Liviu Papadima, *De ce să citim?*, text preluat de pe www.dilemaveche.ro)

*S-a păstrat scrierea cu „i” din „î”, agreată de revista *Dilema veche*.

A

- 1 Notează două obiecte care se găsesc pe tăblia biroului domnului Palamar.

2 puncte

- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
De-a lungul timpului, s-a spus că oamenilor le place să citească pentru că literatura

- a) dezbară cititorul de sensul lumii.
- b) limitează alternativele cunoașterii.
- c) oferă date istorice importante.
- d) purifică cititorul de milă și teamă.

2 puncte

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
Naratorul-personaj mărturisește că își selecta cărțile pe care urma să le citească în funcție de

- a) autorul acestora.
- b) calitatea lor.
- c) desenul copertii.
- d) titlul acestora.

2 puncte

Partea a VI-a

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
În fragmentul extras din romanul *Solenoid*, de Mircea Cărtărescu, se evidențiază
- a) fragilitatea ființei. c) pasiunea pentru lectură.
b) lipsa de recunoștință. d) trufia umană. **2 puncte**
- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Naratorul l-a cunoscut pe Palamar în copilărie.		
	Palamar este avid de cunoaștere, de aceea își petrece timpul în librărie citind.		
Text 2	Tudor Arghezi a spus că nu există beletristică fără figuri de stil.		
	Este dificil de spus exact de ce este important să citești literatură adevărată.		
	Rolul literaturii poate fi explicat prin experiența cititorilor.		
	Cărțile ne fac mai puțin toleranți cu cei care ne-au greșit.		

- 6 Prezintă, în două – trei enunțuri, două trăsături ale textului literar, ilustrându-le cu câte o secvență din text. **6 puncte**
- 7 Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o diferență între limbajul utilizat în **textul 1** și cel din **textul 2**, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**
- 8 Crezi că cei de vârsta ta înțeleg rostul lecturii în devenirea lor? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând **textul 2**. **6 puncte**
- 9 Asociază fragmentul din *Solenoid*, de Mircea Cărtărescu, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sunt corect despărțite în silabe ambele cuvinte din seria:
- a) e-xis-ten-țe; pro-prii-le. c) e-xis-ten-țe; pro-pri-i-le.
b) ex-is-ten-țe; pro-pri-i-le. d) ex-is-ten-țe; pro-prii-le. **2 puncte**
- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele subliniate în secvența „Că ne fac mai înțelegători (1) și mai toleranți față de ceilalți (2).” s-au format prin:
- a) derivare (1), derivare (2). c) conversiune (1), derivare (2).
b) compunere (1), compunere (2). d) derivare (1), compunere (2). **2 puncte**
- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Seria care cuprinde formele corecte de plural pentru sensul din text al următoarelor cuvinte subliniate „fiecare ființă pe care ne-o amintim e ca o statuie într-o piață publică” este:
- a) niște statuie, niște piețe. c) statuile, piețele.
b) niște statui, niște piețe. d) statuiele, piețele. **2 puncte**

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Relatările istorice sunt constrânse să se mărginească la ce s-a întâmplat.” sunt:

a) expunerea, comprimate.
b) istorisirile, obligate.
c) narațiunile, exprimate.
d) revelațiile, forțate.

2 puncte

- 5 Selectează, din fragmentul următor, trei tipuri de pronume, pe care le vei preciza: „un om în vârstă [...] îmbrăcat într-un costum cenușiu, atât de uzat, încât mi-am spus că era singurul pe care-l avea. [...] Ne-am așezat față-n față de-o parte și de alta a biroului masiv, a cărui tăblie era plină de cărți.”

6 puncte

Pronumele	Precizarea tipului de pronume

- 6 Alcătuește un enunț exclamativ, în care să utilizezi o interjecție cu funcție sintactică de nume predicativ, și un enunț asertiv, în care substantivul „bibliotecar” să aibă funcția sintactică de complement prepozițional.

6 puncte

- 7 Transcrie, din fraza următoare, două propoziții subordonate diferite, precizând felul acestora: „Acasă, mergeam în camera mea, de pe a cărei fereastră triplă vedeam tot orașul, până-n zare, cu arhitectura complicată a norilor deasupra, mă-ntindeam pe lada de la studio, în lumina aceea transfinită, și citeam până se-ntuneca de tot, până nu mai deslușeam literele.”

6 puncte

- 8 Scrie, în spațiile libere, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, reprezentând gândurile unui cititor

Profesori / Profesorii (1) înșiși / însuși (2) ne-au recomandat să citim doar cărțile / cărțiile (3) abea / abia (4) apărute cu proverbe a / ale (5) aceleași / aceleiași (6) autoare.

_____ (1) _____ (2) ne-au recomandat să citim doar _____ (3)
_____ (4) apărute cu proverbe _____ (5) _____ (6) autoare.

6 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi un personaj din **textul 1**.

În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

— E important să-i înțeleg pe cei care au gândit lumea ca mine, adaugă orgolios sculptorul, pentru că esența fapturilor e în adâncul lor, nu la suprafață. Și tu crezi că sunt un sculptor abstract*? Dar, fără să aștepte un răspuns, Brâncuși continuă: Eu nu sunt deloc abstract, cei care spun asta sunt niște proști, niște încuiați și nebuni sunt ăia care consideră că sculpturile mele sunt abstracte. Ce li se pare lor că este abstract e cât se poate de realist, fiindcă realul nu înseamnă forma exterioară a lucrurilor, ci ideea, esența lor.

— Și sunt atât de noi sculpturile dumneavoastră, adaugă tânărul.

Brâncuși se uită cu neîncredere la el. Îl irită felul în care sare de la una la alta, fără cursivitate, fără logică și cumva cu prea multă naivitate. Până la urmă, iertându-l pentru tinerețea lui, dă indiferent din mână și îi zice:

— Eu vin cu noul meu din ceva foarte vechi. Din înțelegerea lumii, din ascultarea materialului în care lucrez. Nu încerc să redau un sărut, ci sărutul, nu o pasăre, ci pasărea. Printr-o expresie redusă la esență. Dar, dacă o să spui că sunt un abstract, o să mă supăr.

— Nu, n-o să spun așa ceva, întărește el.

— Strămoșii mei au știut să lucreze cu lemnul. Trebuie să vezi cândva cum e prelucrat lemnul în Carpați, numai africanii au știut să se apropie de esența lemnului în felul în care au făcut-o românii. Și eu am învățat multe de la strămoșii mei, de acolo vine vechiul meu. De la popoarele astea bătrâne care au știut să respecte forma pietrei, forma lemnului. Când ai un lemn în mâini, mai întâi îl asculți, îl studiezi cu atenție, să vezi ce formă are, ce îți sugerează, și scoți din el adevărata lui formă, cea ascunsă acolo. Într-un fel se lucrează cu lemnul, în alt fel cu piatra.

— E vorba de formele simple, nu?

— Măi băiete, formele simple nu stau ca ouăle în material, că simplitatea nu e lipsa complexității, ci e rezolvarea ei. Am muncit mult până să înțeleg asta. Ani întregi am șlefuit și am căutat până să ajung la păsările mele. Ca păsările lui Aristofan**, și ale mele trebuie să facă legătura dintre cer și pământ. Nu știu dacă grecul a fost mulțumit de rezultatul lui, dar eu simt că pot mai mult. Deși sunt foarte mulțumit de ele, încă pot căuta.

— Văd că vă plac mult grecii antici, spune tânărul.

— Mie? întrebă cu uimire sculptorul. Nu știu, băiete, eu sunt un ascet*** care l-a citit doar pe Milarepa**** și care în tinerețe îl citea pe Caragiale, unul bun de la mine din țară. Am avut și un ucenic care a venit aici să învețe. Dar, după ce i-am dat vreo două scatoalce pentru că lucra prost și nu înțelegea nimic din sculptură, a umblat pe la prieteni comuni și pe la străini să spună că sunt doar un biet meșteșugar. În arta pe care o fac eu trebuie să fii și meșteșugar. Nu poți da un volum concret unei bucăți de marmură sau o curbă perfectă dacă mănuiiești dalta ca pe-un polonic.

(Moni Stănilă, *Brâncuși sau cum a învățat fetoasa să zboare*)

*abstract – care este gândit separat de contextul real, concret, din care face parte

**Aristofan – (c. 456 î.H. - c. 386 î.H.) dramaturg grec, cunoscut drept „părintele comediei antice”

***ascet – pustnic, sihastru

****Milarepa – (1052-1135) magician, yoghin și poet din Tibet, devenit un maestru al budismului tibetan

TEXTUL 2

Abordând tehnica cioplitorului care se așază direct dinaintea blocului inform și începe să sape în acesta fără un model de ghips dinainte, tehnică pe atunci doar a unor artiști populari, artizani decoratori și pe care și el o practicasă în lemn la școala de meserii, Brâncuși stabilea din capul locului un cu totul alt dialog între natură (realitate) – artist – operă.

Aceasta era și tehnica cioplitorilor anonimi de la el de acasă, cu care duraseră toate lucrările lor în lemn și în piatră, de secole. Ca și cum aceștia ar fi apărut dintr-odată lângă el, nemaiîndurând să stea în umbră și să-l tot aștepte să se chinuie în tot felul de „școli de artă”. Și aducând cu ei o întreagă înțelepciune, din străvechi timpuri, spre a-i îndruma și rezolva frământarea puternic angrenată în deruta epocii, *Cumînțenia pământului* a denumit el lucrarea care începea să-i vădească această nouă factură, într-un bloc de piatră de calcar crinoidal*, adus de el din carierele Parisului, denumire atât de românească, amintind de însuși specificul înțelepciunii românești, care este înțelepciunea legilor celor nescrise din adâncul naturii, ale „firii”, ale pământului: cumînțenie și cuviință.

Sculptorul nu „impune” blocului de piatră imaginea pe care a modelat-o mai înainte într-un material amorf**, inform, ușor de manevrat și existând într-o cantitate nesfârșită. [...] În cioplirea directă către care se îndreaptă Brâncuși acum, sculptorul, luându-și dalta, ciocanul, fierăstrăul, venea dinaintea unui material – blocul de piatră sau trunchiul de copac – care-și avea nu numai o structură mai dură, consistentă, dar și o formă a sa, conturată – și uneori nu dintre cele mai neînsemnate estetic. Artistul și blocul sau trunchiul își stau cumva față în față, întrebându-se, și apoi intră într-un dialog din care forma finală a operei se desprinde cu încetul, tot mai mult și tot mai clar. În urma acestui dialog, artistul îndepărtează din forma blocului părți din el, spre a ajunge la o formă nouă a aceluiași bloc, în termenii lui, dar și a „ideii” care-l mână pe artist.

Brâncuși avea să spună peste mai mulți ani sculptorului Mac Constantinescu: „Gândește-te că stejarul din fața ta este un bunic înțelept și sfătos. Vorba dălții sale trebuie să fie respectuoasă și iubitoare, numai așa îl poți mulțumi.”

(Nina Stănculescu, *Stălpul sărutului*, în vol. *Brâncuși*)

**crinoidal* – de la *crinoid*, sau crin-de-mare (animal marin nevertebrat)

***amorf* – care nu are o formă precisă

A

1 Notează alte două materiale, în afară de bronz, în care a sculptat Brâncuși.

2 puncte

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
Brâncuși compară modul românilor de a lucra lemnul cu al

- a) grecilor. c) meșteșugarilor.
b) unuia dintre ucenicii săi. d) africanilor.

2 puncte

3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
Muncind mult, Brâncuși a înțeles că simplitatea înseamnă

- a) lipsa complexității.
b) rezolvarea complexității.
c) negarea complexității.
d) refuzul complexității.

2 puncte

Partea a VI-a

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
În fragmentul extras din textul *Stâlpul sărutului*, de Nina Stănculescu, se evidențiază ideea că sculptorul
- a) aplică materialului în care sculptează un șablon.
 - b) adaptează materialul unui model pe care îl are în minte.
 - c) și materialul intră într-un „dialog” din care se desprinde, treptat, forma finală.
 - d) modelează materialul potrivit tehnicilor învățate la școala de artă.
- 2 puncte
- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.
- 6 puncte

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Brâncuși se arată înțelegător cu tânărul său interlocutor.		
	Lemnul și piatra se lucrează în același fel.		
	În tinerețe, Brâncuși îl citea pe Caragiale.		
Text 2	Brâncuși preia tehnica cioplitorilor anonimi de la el de acasă.		
	<i>Cumințenia pământului</i> a fost sculptată în marmură.		
	Brâncuși compară stejarul din fața sculptorului cu o ființă.		

- 6 Precizează, în minimum două enunțuri, o trăsătură a tiparului textual narativ, ilustrând-o cu o secvență din **textul 1**.
- 6 puncte
- 7 Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text.
- 6 puncte
- 8 Cum consideri că ar trebui să ne comportăm în fața unui artist renumit? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o atitudine, valorificând **textul 1**.
- 6 puncte
- 9 Asociază fragmentul din *Brâncuși sau cum a învățat țestoasa să zboare*, de Moni Stănilă, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.
- 6 puncte

B

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Există diftong în ambele cuvintele din seria:
- a) cioplitorului, dinaintea.
 - b) doar, străini.
 - c) fiindcă, trebuie.
 - d) trunchiul, uneori.
- 2 puncte
- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Fac parte din aceeași familie lexicală toate cuvintele din seria:
- a) formă, a forma, formator, formulă.
 - b) pământ, pământean, pământos, a împământa.
 - c) cumițenie, cuminte, a se cumiți, a minți.
 - d) brâncă, a îmbrânci, Brâncuși, Bran.
- 2 puncte
- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvântul „carieră” este corect utilizat în enunțul:
- a) Brâncuși a avut o carieră internațională.
 - b) De durere, merge la dentist, fiindcă are o carieră.
 - c) În cariera de pășări, exploratorul caută specii noi.
 - d) O carieră notorie nu l-a scos din anonim.
- 2 puncte

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „se așază direct dinaintea blocului inform și începe să sape în acesta” sunt:
a) amorf, să cioplească. c) imperfect, să irosească.
b) desăvârșit, să lucreze. d) terminat, să adâncească. **2 puncte**
- 5 Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvența:
„Abordând tehnica cioplitorului care se așază direct dinaintea blocului inform și începe să sape în acesta fără un model de ghips dinainte, tehnică pe atunci doar a unor artiști populari, artizani decoratori și pe care și el o practicasă în lemn la școala de meserii, Brâncuși stabilea din capul locului un cu totul alt dialog între natură (realitate) – artist – operă.” **6 puncte**
- 6 Alcătuieste un enunț asertiv, în care substantivul „sculptor” să aibă funcția sintactică de complement direct (1), și o propoziție afirmativă, în care pronumele personal „ei” să aibă funcția sintactică de complement indirect (2). **6 puncte**
- 7 Transcrie trei propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: „Dar, după ce i-am dat vreo două scatoalce pentru că lucra prost și nu înțelegea nimic din sculptură, a umblat pe la prieteni comuni și pe la străini să spună că sunt doar un biet meșteșugar.” **6 puncte**
- 8 Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând o posibilă întrebare adresată de un copil curios sculptorului Constantin Brâncuși, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze.
_____ (cine, cazul dativ) v-_____ (a plăcea, modul condițional-optativ, timpul perfect) să-i dedicați o sculptură _____ (adjectiv provenit din participiul verbului a smulge) lemnului? **6 puncte**

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Scrie un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți mesajul textului/o semnificație a fragmentului preluat din *Brâncuși sau cum a învățat țestoasa să zboare*, de Moni Stănilă. În redactarea textului:

- vei preciza mesajul textului/o semnificație a textului, prin referire la tema textului;
- vei prezenta două elemente specifice textului narativ prin care se construiește semnificația (de exemplu: acțiune, personaj, narator etc.);
- vei interpreta două secvențe din text, relevante pentru semnificația precizată;
- vei menționa o emoție/o atitudine definitorie a personajului, justificându-ți opinia.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 23

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

A fost odată un împărat care avea un singur copil, o fată pe care o iubea din toată inima. Când se făcu mare, împăratul stăruie pe lângă ea să se mărite, pentru ca după moartea lui să existe un ginere care să-i urmeze la tron. Prințesa însă se codea, căci fiind singurul copil al unui stăpânitor atât de mare și de puternic, îi fusese de mică îngăduit să-și impună propria voință, atât față de tată, cât și față de educatoarea sa, mai cu seamă că prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile. Când tatăl său îi propuse să se căsătorească, ea răspunse verde că nu vrea să se mărite. Dar văzând că astfel își mârnește tatăl, pe care totuși îl iubea mult, se supuse, făgăduind să se mărite, dar numai dacă avea voie să-și caute soț după dorința și pe placul ei. Împăratul, care nu bănuia ce se ascunde aici, se bucură nespus de vorbele ei și-i zise:

— Da, da, copila mea, cum o să creadă de cuviință mintea și inima ta, nu vreau să-ți pun piedici în cale și trag nădejde că o să-ți găsești un bărbat vrednic, care va domni cândva cu iscusință peste împărăție.

Atunci, prințesa vorbi:

— Preaînălțatul meu părinte să dea sfoară-n țară că fata lui se va mărita cu acela care va ști să se ascundă astfel încât ea să nu-l poată găsi; dacă cineva o să fie în stare de așa ceva, atunci știu că împărăția o să aibă cândva un stăpânitor înțelept, iar eu, un soț înțelept.

În sinea ei, vicleana fată se gândea: „De mine n-o să se poată nimeni ascunde așa ca să nu-l găsesc”, căci ea avea o oglindă fermecată în care se vedeau așa cum erau și se petreceau în orice clipă cele mai îndepărtate lucruri, indiferent dacă erau văzute sau nevăzute de ceilalți; doar un lucru îi lipsea, pe care altminteri îl au toate oglinzile: în ea nu se putea nimeni vedea pe sine. Acest obiect minunat îi fusese dat prințesei încă din leagăn de o zână puternică, fără ca tatăl ei să fi știut.

Împăratul încuviință fără grijă dorința fetei sale viclene și porunci să se dea de știre în întreaga împărăție că bărbatul care va fi în stare să se ascundă astfel încât fata lui, prințesa, să nu-l poată găsi, o va lua pe aceasta de soție, iar după moartea împăratului va moșteni coroana. Cine însă se va încumeta la această faptă cutezătoare și nu va izbuti, iar prințesa îl va scoate de trei ori din ascunzătoarea sa va fi osândit la moarte. [...]

Într-o bună zi apărură porcarul împăratului și, printr-unul din curteni, îi dădu de veste stăpânului său că are de gând totuși să încerce fapta cutezătoare. [...]

— Preaputernice împărate, am cutezat atâta, încât nu vreau acum, la urmă, să mă dau cu teamă în lături. Poți să-mi făgăduiești ce vrei, fără fata ta minunată viața mi-e mai tristă decât moartea.

Pe împărat îl uimira aceste vorbe ale porcarului de rând; nu-l mai descusu și, plin de bunăvoință, îl lăsă să plece. [...]

În zorii dimineții următoare, porcarul se ridică iarăși din culcușul său sărăcăcios și porni descumpănit pe câmp. Drumul trecea printr-o vale întunecată, unde totdeauna o negură rece acoperea fața cerului. Acolo, într-o poiană ascunsă și umedă de anini, dădu peste un om uriaș care stătea pe lângă un foc și se-ncălzea. Când se apropie, omul se întoarse către el și-l întrebă ce voiește.

— Ah, oftă porcarul abătut, sunt un nenorocit, adică un om care tânjește după ceva ce nu poate să aibă!

După care povesti străinului ce-l apăsa și cum nu mai trăgea nădejdea să se poată ascunde de prințesă, ca să nu fie găsit. Uriașul zâmbi prietenos și zise:

Partea a VI-a

— Fii liniștit, fiule, sunt prietenul tău și-o să te-ajut s-o capeți pe chipeșa prințesă. Eu sunt duhul pădurii, stăpânul tuturor florilor, al tufișurilor și al copacilor. Te prefac acum într-un trandafir frumos și o să te ascund de prințesă așa ca să nu te poată nicidecum găsi.

După care, așa cum spusese, duhul pădurii merse la oraș cu trandafirul nemaipomenit de frumos și de plăcut mirositor, în care-l prefăcuse pe porcar.

(*Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, cules de Arthur și Albert Schott, traducere de Viorica Nișcov)

TEXTUL 2

București,

3 Octomvrie 1915

Iubite Carol,

Este azi întâia aniversare ce sărbătorești ca Moștenitor al Tronului, căci anul trecut prea era proaspătă țărâna ce acoperea rămășițele pământești ale iubitului nostru unchi, pentru a putea petrece cu veselie ziua când ai ajuns la majorat. [...]

Cu cât cineva este mai sus-pus, cu atât mai mult trebuie să caute a merita mărirea la care soarta l-a chemat; numai acela este stimat care-și îndeplinește credincios datoriile, și de la un prinț care stă aproape de Tron se cere mai mult decât de la alții. Nu pot deci să te sfătuiesc îndestul să-ți îndeplinești cu sfințenie datoriile tale către Dumnezeu, către Țară și către tine însuși.

Sfera ta de acțiune este încă restrânsă. Ca toți vlăstarii din Casa noastră, ai intrat în nobila carieră a armelor. Ea este o școală pentru tine, în care tu trebuie să fii întâiul ca exactitate, ca râvnă și ca bun exemplu pentru camarazii tăi. Și tu iubești meseria ta, precum și eu iubesc pe ostașul nostru și armata. În mijlocul oștirii am crescut și am trăit cele mai bune zile ale vieții mele. [...]

Dar din ce se va lărgi câmpul tău de activitate, până ce la urmă vei fi chemat și tu odată să conduci o Țară întreagă. Cu cât un Moștenitor al Tronului se pregătește mai din vreme pentru această chemare, cu atât îi va fi sarcina mai ușoară când momentul va veni. Nu uita niciodată că un Rege trebuie să fie întâiul servitor al Statului și de aceea poporul poate cere ca el să fie pildă în îndeplinirea datoriilor sale; amintește-ți că un exemplu rău dat de sus poate să ducă un stat la pieire. [...]

Mereu la strajă, un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus și neștirbit; însă el nu se poate lipsi de sfaturile consilierilor Tronului, căci ei sunt organul de transmitere a păsurilor, a aspirațiunilor și a voinței poporului. A le cunoaște, a le împărtăși și a se identifica cu ele este una dintre cele mai înalte datorii ale unui Suveran.

Tu, iubite Carol, vei avea poate o sarcină mai ușoară decât a acelor care au muncit și muncesc înaintea ta și a căror inimă a bătut și bate așa de tare pentru neamul românesc.

Ești iubit de popor, păstrează dragostea ce-ți poartă; dar în toate actele tale nu uita niciodată că mai lesne se pierde decât se câștigă iubirea și încrederea unui popor.

Ferdinand

(Scrisoarea regelui Ferdinand adresată principelui Carol cu prilejul sărbătoririi majoratului său – fragment preluat de pe www.istorie-pe-scurt.ro)

A

1 Completează spațiile libere cu informațiile din **textul 2**.

Ferdinand îi scrie lui _____, din localitatea _____.

2 puncte

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.

Fata împăratului

- a) era obișnuită să-și impună voința, fiind copil unic.
- b) era sinceră și corectă în privința căsătoriei.
- c) intenționa să găsească un soț cu care să domnească.
- d) voia să se ascundă pentru a nu fi găsită.

2 puncte

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
Ferdinand a scris scrisoarea pentru Carol
a) la desemnarea lui ca Moștenitor al Tronului. c) la moartea unchiului său.
b) la majoratul acestuia. d) la un an după majoratul acestuia. **2 puncte**
- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
În **textul 1** se evidențiază
a) dragostea care merită sacrificii. c) nenorocul în dragoste.
b) lupta pentru supraviețuire. d) teama de moarte. **2 puncte**
- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Cutezanța porcarului de a râvni mâna fetei de împărat se pedepsește cu moartea.		
	Fata împăratului avea o oglindă fermecată.		
	Împăratul știe că fiica lui este vicleană.		
Text 2	Când ești rege, toate îndatoririle tale sunt îndeplinite de altcineva.		
	Este esențial ca un conducător să dea poporului său exemple bune.		
	Moștenitorul tronului trebuie să fie mereu pregătit pentru a deveni rege.		

- 6 Precizează, în două – trei enunțuri, o trăsătură morală a prințesei, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare, ilustrându-l cu o secvență:
„Prințesa însă se codea, căci fiind singurul copil al unui stăpânitor atât de mare și de puternic, îi fusese de mică îngăduit să-și impună propria voință, atât față de tată, cât și față de educatoarea sa, mai cu seamă că prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile. Când tatăl său îi propuse să se căsătorească, ea răspunse verde că nu vrea să se mărite. Dar văzând că astfel își mârșăiește tatăl, pe care totuși îl iubea mult, se supuse, făgăduind să se mărite, dar numai dacă avea voie să-și caute soț după dorința și pe placul ei.” **6 puncte**
- 7 Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o temă comună celor două texte date, valorificând câte un element de conținut. **6 puncte**
- 8 Ce simte împăratul când porcarul îi cere mâna fiicei sale? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând **textul 1**. **6 puncte**
- 9 Asociază fragmentul din *Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Seria în care toate cuvintele conțin hiat este:
a) chemare, pieire, iubire. c) prietenie, cariera, datoriiilor.
b) cutezătoare, stăpânul, căsătorească. d) stăruia, codea, datorie. **2 puncte**
- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele subliniate în secvența: „Uriașul zâmbi prietenos” s-au format, în ordine, prin:
a) compunere, derivare. c) conversiune, derivare.
b) conversiune, conversiune. d) derivare, derivare. **2 puncte**

Partea a VI-a

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvântul „aniversare” este corect utilizat în enunțul:
a) Aniversarea accidentului este tristă.
b) Mergem la aniversarea încheierii anului școlar.
c) Anul acesta este aniversarea a treizeci de ani de la catastrofa nucleară.
d) Și-a pregătit a optsprezecea aniversare cu multă grijă. **2 puncte**
- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus.” sunt:
a) să apere, onoarea.
b) să diminueze, importanța.
c) să omită, renumele.
d) să periclitizeze, considerația. **2 puncte**
- 5 Precizează valoarea morfologică a verbului „a fi” în fiecare dintre contextele următoare: „A fost (1) odată un împărat”; „Fără fata ta minunată viața mi-e (2) mai tristă decât moartea”; „Ești (3) iubit de popor”. **6 puncte**
Cuvântul	Valoarea morfologică
(1) „a fost”	
(2) „e”	
(3) „ești”	
- 6 Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul „rege” să aibă funcția sintactică de atribut (1), și un enunț exclamativ, în care adjectivul „mâhnit” să aibă funcția sintactică de nume predicativ (2). **6 puncte**
- 7 Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: „Când se apropie, omul se întoarce către el și-l întreabă ce voiește.” **6 puncte**
- 8 Subliniază varianta corectă:
Idea/ideea ta îmi/î-mi place, fiindcă/fiincă e inedită. Defapt/de fapt, consider că va fi agreată/ va fi agreeată de toți membri/membrii guvernului. **6 puncte**

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi un personaj din **textul 1**. În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.